

V Pitvaru se budeme potkávat nad pivem. Budeme se zde věnovat přednostně aspektu piva jako „psychedelické látky“, včetně jeho mezí, co dát dokáže a co už ne. – Však jste všichni zažili zvláštní „konstelace“, kdy po jednom (no dobře, po dvou) jste byli náhle proměněni, vaše sebehodnocení a typy reakcí na podněty byly nečekaně silně modifikovány. – Pivo s sebou tradičně neslo vlastní typ folklóru, pivního mudrlantství, jež může přerůstat i v pivní mystiku. Těmto stránkám jeho působnosti se budeme věnovat spíše okrajověji a pouze tehdy, kdy ta „ryzí psychedelie“ nebude mít v návalu všednodenních úkazů a nejprofánnějších gagů, jak se projevit. Budeme se pokoušet podchycovat v zárodku bujení starých i nových typů degradace pivní „kultury“, například skrze sportbary narvané zfanatizovanými davy fotba-

lových a hokejových vlajkonošů, a pozvednout tu blyštivou fangli z pivní pěny místy snad až do klímovsko-hrabalovských výšin, kde to bublá a zurčí vážnými věcmi. Však pravdu měla Blanka Čínátlová v hrabalo-esterházyovském čísle A2 (11/2014), že redukovat Hrabala na hospodské eskapády by bylo jeho nepochopením. Též „recenzní“ hlášky typu „Ta černá tři-náctka měla plné tělo, ale dozrívání po hořkých mandlich.“ se zde budou objevovat v míře doufejme nepřehnané.

Co jsem myslel prve tím pivním mudrlantstvím? – V pořadu z cyklu Náš venkov, nazvaném *Pivní řeči*, jenž měl v České televizi premiéru 6. 12. 2014, se podařilo celkem přesvědčivě ukázat něco důležitého z „dramaturgie“ hospodských sešlostí. Napřed je žízeň, touha se vyjádřit chytře a obecně. Přibírat do debaty velké postavy dějin. Komenského nemineme.

Jednotlivci přispívají k obohacení jiných tím nejvíce zobecňujícím, čeho jsou v dané chvíli schopni. Vytahují z hlubin kolektivního nevědomí nějaké zásadní momenty a příběhy na ně navěšené. Má to švih... no asi jako utěrka, kterou vám pingl ometá ze stolu drobky po předchozím hostovi. Pak se popíjí víc a víc. V jistém bodě večera jako kdyby většina stolovníků cítila, že posezení by bylo neúplné bez nějakého rozuzlení. Někdo se první utrhne ze řetězu a svede řeč na doopravdy citlivá témata. To jsou vždy ta, v nichž se namočili místní, dokonce příbuzní a povětšinou předkové stolujících. Někdy ty nezhojené křivdy se vždycky najdou. Slovní přestřelka výčitek, monology neslučitelného převyprávění protilehlých verzí nějaké etapy z nedávné historie. Paže „vyhazuje“ svoje předloktí, někdy s pěstí zařatou, někdy se vztyčeným prstem „fakováku“ směrem k mluvčímu hájícímu opačné stanovisko. Ale pivo chlácholí, vypito ho bylo již celkem dost, není ta správná kuráž, či přesněji řečeno, akteři nejsou v té správné ráži přikročit k fyzické konfrontaci. Pokud tedy to prostředí, kde se tohle celé odehrává, tu svoji hospůdku malou, co „mláďi vzala“, mají v takové vážnosti a její zapocená útulnost je jim hodnotou patřičně vysokou, skutečně bude ten nadcházející moment katarze omezen na nějaké to prudší odplivnutí si do popelníku nebo vyslovení jadrné průpovědky, jakou v televizi musejí nahrazovat tím protivným elektronickým zapískáním. A tím je celá „řecká“ tragédie národa českých venkovanů v podstatě naplněna. Dál následuje chvílka, kdy bys slyšel i párátka na koberec upadnout. Načež někdo vysloví nějaké to „Tak to smažem, co bylo, bylo...“ Dobrý posun bývá zaznamenán, když někdo náhle objedná rundu – „Máňo, pět fernetů na mě!“ Chvilka „bublajícího“ ticha ještě pokračuje, ale to bubláni je od sbíhání slin. Pak

ťuknou prcky, klopí se hlava vzad – tím se předchozímu protivníkovi ukazuje odhalený krk, to místo, jemuž dal někdo tak pitoreskní název – ohryzek. Palčivá tekutina „laku na rakve“ je bleskurychle vcucnuta. Někdo ještě utrousí něco jako „Přece bysme si nekurvili večer“, a je to. Může přijít poslední kolo piv, u nichž už trochu „tajou ledy“, zavede se řeč na nějakou tu obecnější věc, na kterou si můžou všichni společně zanádat, ale v mezích české „holubičí povahy“. Nakonec na útratu každý má, a jestli někomu výčepní Máňo na závěr dne sepisuje „sekeru“, je to jen z furiantství, skutečná nouze vypadá naštěstí jinak.

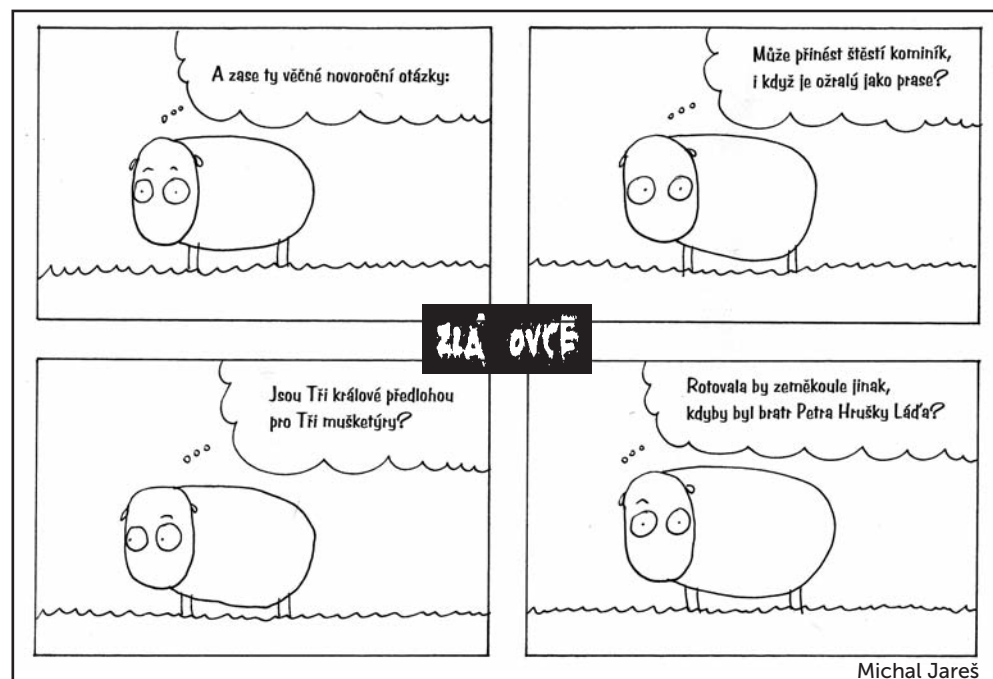
Dostala se ke mně informace, že televize zvažovala i uveřejnění „nevypípané“ noční reprízy, kde některé peprnější hlášky zazní naplno, ale zda k tomu došlo, či nedošlo, nevím, každopádně koho by to dnes dojímalo, ty širé Lány národní povahy poseté hrubými záplatami? Teď už jen zajít si posbírat reakce zúčastněných na způsob, jakým sami sebe spatřili v tý „bedně od whisky“.

Pavel Ctibor

Nebudeme naše čtenáře honit hned od začátku po rodné hroudě jak mravence a v anketních otázkách zůstaneme uvnitř pražských administrativních hradeb, těch šanonových zdí opatřených příkopy tekutých krystalů a padací čipovou kartou.

Anketa (pražské reálie): Kolik schodů vede Na ztracenou vartu podle Hrabalovy knihy Automat svět (Mladá fronta, 1966) a kolik v současnosti? Kolik schodů vede ke Kalendům podlé téže knihy a kolik teď? V co je teď proměněna pověstná hospoda U Jaurisů?

Ze správných odpovědí zaslaných na adresu pitvar@email.cz budou vylosováni tři výherci pivních cen.

Michal Jareš

Ročník XXVI. Vydává Klub přátel Tvaru. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky, Státního fondu kultury České republiky a Nadace Český literární fond. Šéfredaktor Adam Borzič. Redaktoři Svava Antošová, Simona Martínková-Racková, Milan Ohnisko a Michal Škrabal. Tajemnice Petra Horáková. Korektorka Dorota Müllerová. Předseda Klubu přátel Tvaru Pavel Janoušek. Adresa redakce: Na Florenci 3, 110 00 Praha 1, telefon 234 612 398, 234 612 407. E-mail: redakce@itvar.cz. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Logo Lukáš Pertl. Podle grafické osnovy Tomáše Krejčího úprava, sazba a zlom programy QuarkXpress 7.5 a Adobe Photoshop 7 CE Stanislav Dvorský. Tisk Calamarus, s. r. o., Praha. Rozšiřuje A. L. L. Production, spol. s r. o., První novinová společnost, a. s., Mediaprint & Kapa Presse-grosso, spol. s r. o., MediaCall, s. r. o., a redakce. Předplatné ČR: Call Centrum, tel. 234 092 851, fax 234 092 813, e-mail: predplatne@predplatne.cz, http://www.predplatne.cz; redakce Tvaru. Předplatné SR: L. K. Permanent, s. r. o., P. P. č. 4, 834 14 Bratislava, tel. 00421 7 44 453 711, fax 00421 744 373 311. Objednávky do zahraničí: A. L. L. Production, spol. s r. o., Hvoždanská 3-5, Praha 4 a redakce Tvaru. Předplatné může být hrazeno v eurech. Distribuce pro nevidomé: Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR – SONS – Na Harfě 9, P. O. Box 2, 190 05 Praha 9, tel. 266 038 714, http://www.brailnet.cz